

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **S. A.,** zastoupeného JUDr. Martinem Šmerdou, advokátem se sídlem Brno, Vránova 39, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 63/2003 – 25 ze dne 9. 6. 2003,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 63/2003 – 25 ze dne 9. 6. 2003 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsané usnesení Krajského soudu v Brně, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1428/VL-07-04-2002 ze dne 9. 3. 2002. Krajský soud řízení o žalobě zastavil s odkazem na § 33 zákona č. 519/2002 Sb. [správně však zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“)]. Soud uvedl, že stěžovatel byl k datu postoupení opravného prostředku Vrchnímu soudu v Praze hlášen k pobytu v P. s. K. Při doručení písemnosti soudem byla zásilka vrácena dne 25. 3. 2002 s tím, že stěžovatel je na adrese Ú. n. L., V. 599/44, kde je přihlášen se souhlasem žalovaného ze dne 12. 12. 2002, neznámý. Jak dále soud uvedl, vzhledem k tomu, že po dobu 90 dnů nelze zjistit místo pobytu stěžovatele, jsou splněny podmínky pro zastavení řízení ve smyslu shora uvedeného ustanovení ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V podané kasační stížnosti stěžovatel napadá usnesení krajského soudu v celém rozsahu z důvodů, jež formálně označil odkazem § 103 odst. 1 písm. b), d) a e) s. ř. s. Stěžovatel předně poukazuje na nesprávné označení zákonného ustanovení, na základě něhož krajský soud rozhodl o zastavení řízení. Dle jeho názoru je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť z něj není zřejmé, od kdy soud počítal běh lhůty 90 dnů. Navíc nelze přezkoumat důvod či důvody, jakým způsobem skutečnost, že nelze zjistit místo pobytu stěžovatele, bránila soudu v rozhodnutí ve věci. Stěžovatel je toho názoru, že z hlediska aplikace § 33 azylového zákona není rozhodující, že místo pobytu je neznámé, nýbrž skutečnost, že toto místo nelze zjistit. Soud tedy podle stěžovatele měl využít všech dostupných prostředků ke zjištění místa pobytu žalobce (např. obrátit se na policii), případně se opakovaně pokoušet o doručení na poslední známé adresy, kde se stěžovatel zdržoval, což v tomto případě neučinil. S ohledem na uvedené důvody stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, jestliže tak stanoví s. ř. s. nebo zvláštní zákon. Za zvláštní zákon lze považovat azylový zákon, podle jehož § 33 soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (žalobce) a tato skutečnost brání nejméně po dobu 90 dnů rozhodnutí ve věci. Podle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“), jež se s odkazem na § 64 s. ř. s. použije i v řízeních o žalobách proti rozhodnutí správních orgánů, může předseda senátu, pokud neučiní jiná opatření, ustanovit opatrovníka také účastníku, jehož pobyt není znám.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Krajského soudu v Brně. Učinil tak z důvodů v kasační stížnosti skutečně uplatněných. Z obsahu kasační stížnosti, resp. jejího doplnění, Nejvyšší správní soud dovodil, že stěžovatel namítá ve skutečnosti existenci důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však k tomu dodává, že v posuzované věci by byly splněny podmínky § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož Nejvyšší správní soud není vázán důvody kasační stížnosti v případě, kdy řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé, a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. V daném případě Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé, a proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu zpět k dalšímu řízení.

Aby mohl soud řízení o žalobě zastavit usnesením vydaným podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 azylového zákona, musejí být splněny kumulativně dvě zákonné podmínky: jednak nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o azyl a jednak skutečnost, že tato nemožnost brání soudu rozhodnout ve věci nejméně 90 dní. Skutečnosti, které vedly soud k závěru o naplnění těchto podmínek, pak musejí najít svůj odraz v odůvodnění jeho rozhodnutí, resp. z tohoto odůvodnění musí být seznatelné, zda podmínky pro zastavení řízení byly v konkrétním případě splněny a z jakých okolností tak soud dovodil.

Jak Nejvyšší správní soud již dříve uvedl (srov. např. judikát publikovaný pod č. 378/2004 Sb.NSS), úkolem Nejvyššího správního soudu při přezkumu usnesení zastavujícího řízení o žalobě v azylové věci není znovu zjišťovat, zda se v předmětné době

stěžovatel na místě uvedeném krajským soudem skutečně zdržoval či nikoliv či podrobně přezkoumávat, jaké byly příčiny neúspěšného doručování soudních písemností. Úkolem Nejvyššího správního soudu ve vztahu k první podmínce uvedené v § 33 azylového zákona je posoudit, zda krajský soud dostatečně zjistil všechny skutečnosti podstatné pro zjištění místa pobytu stěžovatele a zda postupoval v souladu s těmito zjištěními. Pokud jde o druhou podmínku, Nejvyššímu správnímu soudu přísluší přezkoumat, zda krajský soud ve svém rozhodnutí o zastavení řízení dostatečným způsobem zdůvodnil, proč skutečnost, že pobyt žadatele o azyl nelze zjistit, brání rozhodnout ve věci a zda tato překážka skutečně trvá 90 dní, jak zní zákonný požadavek. K tomuto posouzení je však třeba, aby z napadeného rozhodnutí bylo zřejmé, jakým způsobem v tomto směru soud postupoval a které skutečnosti vzal za prokázané, a ze kterých skutečností vycházel pro svůj závěr o tom, že podmínky § 33 azylového zákona byly splněny.

V posuzované věci však tyto skutečnosti nelze z odůvodnění napadeného usnesení Krajského soudu v Brně zjistit, neboť v uvedeném usnesení se soud omezil pouze na konstatování, že podmínky pro aplikaci § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 azylového zákona byly splněny. Z rozhodnutí naopak nelze posoudit, zda krajský soud postupoval správně a vyvinul požadované úsilí ke zjištění místa pobytu stěžovatele, tj. zda vyčerpal všechny dostupné prostředky ke zjištění jeho pobytu. Z odůvodnění nelze zjistit, které období považoval soud za dobu 90ti dnů ve smyslu § 33 azylového zákona. Zejména však v odůvodnění chybí jakákoliv úvaha stran toho, zda nemožnost zjistit pobyt žadatele o azyl bránila krajskému soudu rozhodnout ve věci a z jakého důvodu. Absence těchto úvah v rozhodnutí krajského soudu znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat, zda byly či nebyly splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 33 azylového zákona ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. a činí usnesení krajského soudu nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nadto dospěl k závěru, že Krajský soud v Brně pochybil, když stěžovateli v situaci, kdy dospěl k závěru, že jeho pobyt není znám, neustanovil k ochraně jeho práv opatrovníka. Zde Nejvyšší správní soud je toho názoru, že zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 azylového zákona nelze považovat za tzv. jiné opatření, jež představuje výjimku z povinnosti ustanovit opatrovníka účastníku řízení z důvodů podle § 29 odst. 3 o. s. ř. Za tzv. jiné opatření podle § 29 odst. 3 o. s. ř. je možné považovat např. přerušení řízení spojené s podnětem k zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům. Nelze dospět k závěru, že by opatrovník nemusel být ustanoven účastníku řízení, který je neznámého pobytu, pro tu fázi řízení, jíž se řízení končí. Pokud má soud prvního stupně za prokázané, že žadatel o azyl je neznámého pobytu, je třeba, aby mu před vydáním usnesení o zastavení řízení ustanovil opatrovníka. V daném případě však krajský soud ustanovil stěžovateli opatrovníka usnesením č. j. 36 Az 63/2003 - 26 ze dne 10. 6. 2003, tedy až po vydání kasační stížností napadeného usnesení. Tato skutečnost pak podle Nejvyššího správního soudu zakládá vadu řízení před soudem, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, když shledal naplnění důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto předmětné usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrací k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem výše uvedeným. V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud též o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

S přihlédnutím k § 78b odst. 1 azylového zákona, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 5. října 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu